

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndz/2/2013
Identifikačné číslo spisu:	6013200157
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Baricová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:6013200157.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa F., bytom N., proti odporcovi Centru právnej pomoci, so sídlom Štefánova trieda 88, Nitra, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu, o námietke zaujatosti navrhovateľa a X. vo veci konajúceho sudcu vo veci vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 25Sp/8/2013, takto

rozhodol:

Sudca Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. V. n i e j e vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 25Sp/8/2013.

Odôvodnenie

V hore označenej veci v priebehu konania navrhovateľ ústne pred pojednávaním dňa 26.04.2013 a písomne dňa podaním došlým súdu dňa 06.05.2013 spolu s X., ktorý sa domáha vstupu do konania ako vedľajší účastník na strane navrhovateľa, vzniesol námietku zaujatosti voči konajúcemu sudcovi JUDr. V., sudcovi Krajského súdu v Banskej Bystrici, dôvodiac pochybnosťami o nestrannosti a nezaujatosti sudcu pre jeho postup v konaní, ktorý podľa žalobcu a p. Z. porušuje ich procesné práva.

Sudca JUDr. V. sa k vznesenej námietke písomne vyjadril tak, že v predmetnej veci sa necíti byť zaujatý, nemá žiaden pomer k veci, k účastníkom konania ani k vedľajšiemu účastníkovi.

Krajský súd v Banskej Bystrici v súlade s ustanovením § 16 ods. 1 OSP predložil námietku zaujatosti na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, ktorému spis došiel dňa 23.05.2013.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci podľa § 16 ods. 1 veta druhá OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP o tom, či je sudca vylúčený, po oboznámení sa s obsahom pripojeného súdneho spisu dospel k záveru, že námietka zaujatosti nemá oporu v zákone ani v judikatúre súdov včítane Európskeho súdu pre ľudské práva, na rozhodnutia ktorého žalobkyňa poukazuje.

Podľa § 14 ods. 1 OSP sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 OSP konštruje ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétnymi označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 01.10.1982).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť (k tomu pozri napr. rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 16/00). Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.

V zmysle stabilizovanej judikatúry aj Európskeho súdu pre ľudské práva objektívna nestrannosť sa nikdy neposudzuje podľa subjektívneho hľadiska sudcu, ale podľa vonkajších objektívnych skutočností. Platí tu tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán.

Sudcov pomer k účastníkom alebo ich zástupcom môže byť založený predovšetkým na príbuzenskom alebo jemu obdobnom vzťahu, ktorému na roveň môže v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský či naopak zjavne nepriateľský. Do úvahy prichádza i vzťah ekonomickej závislosti.

K záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je síce potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý; postačuje, ak možno mať so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosti o jeho nezaujatosti.

O takýto prípad sa však v danej veci napriek teoretickým úvahám žalobkyne nejedná.

Podľa § 14 ods. 3 OSP dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Citované zákonné ustanovenie § 14 ods. 3 OSP výslovne vylučuje, aby by dôvodom na vylúčenie sudcu z prejednávania a rozhodovania veci boli okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci. S účinnosťou od 15.10.2008 sa rozšírilo negatívne vymedzenie okolností, na ktoré súd neprihliada pri rozhodovaní o vylúčení sudcu tak, že ako dôvod pochybnosti o sudcovej nezaujatosti bol vylúčený dôvod spájaný s jeho rozhodovaním v iných veciach.

V námietke zaujatosti účastník teda nemôže ako dôvod použiť okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci. Postupom treba rozumieť procesné úkony súdu vrátane jeho rozhodnutí, ktoré upravujú vedenie konania a majú prípravný charakter. V širšom chápaní možno k postupu sudcu priradiť aj jeho rozhodovanie vo veci samej, ktoré je jeho ústavnou povinnosťou, a preto túto okolnosť, že v inej veci účastníka rozhodoval meritórne, prípadne v jeho neprospech, zásadne nemožno použiť ako dôvod na námietku zaujatosti. Ide o procesné úkony a rozhodnutia, ktoré upravuje platný Občiansky súdny poriadok, ktoré sú ním predvídané a majú upravené svoje účinky na priebeh konania. Iné úkony a rozhodnutia, ktoré sú výsledkom procesnej improvizácie v postupe súdu, za splnenia aj ostatných zákonných podmienok nemožno použiť ako dôvody na námietku zaujatosti, napríklad opakovanie dôkazného prostriedku, hoci jeho prvé vykonanie prinieslo nespochybniteľné zistenia, odročovanie pojednávania bez uvedenia dôvodu (porov. § 119 ods. 1 OSP), vyhľadávanie dôkazov súdom v sporovom konaní pri procesnej pasivite účastníkov a iné.

V námietke zaujatosti preto účastník nemôže ako dôvod použiť nielen okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci ale od 15.10.2008 ani okolnosti spočívajúce v jeho nespokojnosti alebo jeho nesúhlase s postupom sudcu v inej veci.

Navrhovateľ spolu s X. v námietke zaujatosti voči sudcovi Krajského súdu v Banskej Bystrici V. okrem svojej nespokojnosti s postupom súdu vo veci žiadne iné relevantné námietky neuvádza a neuvádza ani žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by mohli viesť k záveru o pomere JUDr. V. k veci, účastníkom alebo k vedľajšiemu účastníkovi, a teda k záveru o jeho zaujatosti. V námietke zaujatosti nie sú uvedené nijaké právne relevantné dôvody, pre ktoré by sudca JUDr. V. mal byť vylúčený z prejednávania a rozhodovania danej veci.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky dáva do pozornosti najmä navrhovateľa, že okolnosťou, ktorá by určitého sudcu zo zákona, t. j. podľa § 14 ods. 1 OSP vylučovala z prejednávania a rozhodovania vecí, môžu byť len objektívne existujúce zákonné dôvody, nie iba subjektívna domnienka účastníka o možnej neobjektívnosti sudcu.

Najvyšší súd dáva do pozornosti aj § 6 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) v zmysle ktorého nedostatočné poskytnutie súčinnosti účastníkmi konania sa môže hodnotiť ako príspevok účastníkov ku vzniku prieťahov (zbytočných) v konaní.

Záverom najvyšší súd považuje za potrebné zdôrazniť, že z dohadov, predpokladov alebo špekulácií nemožno vyvodiť existenciu dôvodu, ktorý sudcu vylučuje z prejednávania a rozhodovania vecí v zmysle § 14 ods. 1 OSP (k tomu pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo 26/2006 publikované v ZSP zošit č. 2, ročník 2011, str. 44 a nasl.; obdobne uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Ndz 1/2011 zo 07.04.2011).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zo zhora uvedených dôvodov rozhodol podľa § 16 ods. 1 veta tretia OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, že predseda senátu Krajského súdu v Banskej Bystrici JUDr. V. nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí vedenej na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 25Sp/8/2013.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.